

Підгорний В.О.

Науковий керівник: старший викладач кафедри філософії і ППП

Разумовська Н.Р.

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СТУДЕНТІВ

Важливими завданнями вищої освіти і виховання, є формування духовності та культури особистості студента; формування естетичних потреб і смаків всіх соціальних і вікових груп населення; формування естетичного смаку та оціночних критеріїв в контексті духовно-моральних і естетичних ідеалів і т.д. Виходячи із цього, завданням вищої школи є підготовка таких фахівців, які своїми діями, оцінками, власним світоглядом брали участь в культурному житті суспільства, а також життя духовної як особливої сфери.

Виникнувши як власне педагогічна, проблема естетичного виховання студентів сфокусувала на себе увагу психологів, філософів, соціологів.

Вивченню філософських аспектів естетичного виховання присвятили роботи А.А. Беляєв, М.С. Каган, М.Ф. Овсянников, А.Л. Радугін, які розуміють під естетичним вихованням процес розвитку естетичної культури особистості. При цьому вчені наголошують на зв'язку естетичного виховання із іншими напрямками виховання (політичним, трудовим, моральним, фізичним, художнім) [3].

Овсянников М.Ф. зазначає, що естетичне виховання – це «дієве формування людини, здатного з позицій суспільно-естетичного ідеалу сприймати, оцінювати й усвідомлювати естетичне в житті, природі і мистецтві, здатного жити і перетворювати світ, творити «другу природу» за законами краси.

Психологи Н.З. Богозов, І.Г. Гозман, Г.В. Сахаров розкривають зміст поняття «естетичне виховання» через виділення ряду характеристик, так чи інакше властивих даному процесу. Зокрема, розуміють естетичне виховання як «виховання естетичних почуттів, естетичного ставлення до дійсності, засобами якого є малювання, співи, музика і т.п.» [1].

Для ряду психологів естетичне виховання являє собою процес, спрямований на: 1) формування естетичного смаку і естетичного ставлення до дійсності не тільки особистостей, але через них - і колективів (К.К. Платонов); 2) формування творчо активної особистості, здатної сприймати, відчувати, оцінювати прекрасне, трагічне, комічне, потворне в житті і в мистецтві, жити і творити «за законами краси» (В.Г. Крисько).

Цікавий підхід до визначення досліджуваного поняття Н.І. Болдирева, який бачить в ньому формування в людині естетичного ставлення до дійсності і активізації його естетичної діяльності. Цієї ж позиції дотримуються А.І. Буров і Б.Т. Лихачов, які посилюють педагогічну спрямованість даного процесу, і характеризують його як цілеспрямований, організований і контрольований педагогічний процес формування в особистості естетичного ставлення до дійсності і естетичної діяльності [4].

Мета естетичного виховання – продовжити формування у студентів вміння бачити, відчувати, розуміти і створювати красу, а також сформулювати в них готовність для здійснення естетичного виховання школярів на достатньому рівні.

Естетичне виховання студентів спрямоване на вирішення таких завдань:

- продовження формування здатності сприймати, відчувати, правильно розуміти і оцінювати прекрасне у навколишньому середовищі і мистецтві, формування навичок використання засобів мистецтва в ході виконання професійних зобов'язань, для розпізнання життя людей, самої природи;
- розвиток глибокого розуміння краси природи, здатності берегти цю красу;
- озброєння знаннями, а також прищеплення навичок в галузі доступних видів мистецтв - музики, співу, малювання, художнього слова;
- розвиток творчих здібностей, умінь і навичок відчувати і створювати красу в навколишньому нас світі, на заняттях, вдома, в побуті;
- розвиток розуміння краси в людських відносинах, бажанням і вмінням вносити красу в побут.

Організаційна – діяльність естетичного виховання студентів передбачає характеристику методів, засобів і форм організації педагогічної взаємодії, які використовуються для вирішення завдань даного процесу. Даний компонент виконує функцію передачі і відтворення змісту реалізованого процесу [5].

Специфіка естетичного виховання змушує видозмінити традиційну класифікацію і виділити в якості основних методи: переконання (зараження); залучення в естетичну діяльність; організації виховує естетичної ситуації; стимулювання; самовиховання і самовдосконалення.

Під методом залучення в естетичну діяльність розуміють процес залучення людей до створення естетичних і художніх цінностей в різних сферах життя. Цей метод дозволяє виробити у студентів стійкі естетичні навички, звички, формує і розвиває естетичні та художні потреби, здібності, смак. Найбільш характерними прийомами даного методу є накопичення естетичного і художнього досвіду, тренування, вправи, показ, виконання доручення і т. д.

Метод організації естетичної ситуації полягає у навмисному створенні умов, обставин, які б максимально сприяли естетичному розвитку людини. Включення особистості у певну проблемну ситуацію вимагає від неї емоційної віддачі, вміння використовувати раніше отримані знання, приймати рішення, вибирати лінію поведінки.

Ще один виокремлений нами у дослідження метод не завжди визнається самостійним, хоча він надзвичайно важливий, - це керівництво естетичним самовихованням і самовдосконаленням, де провідними прийомами слугують порада, рекомендація, побажання. Тут втручання педагога повинно бути особливо делікатним, тактовним, інакше воно може не дати бажаного результату.

Методи естетичного виховання реалізуються за допомогою певних засобів. Фахівці виділяють три групи засобів естетичного виховання: мистецтво, навколишня дійсність (включаючи природу) і художньо-творчі

види діяльності. Окреслені групи засобів взаємопов'язані, і завдяки їм студент активно включається у творчу діяльність [5].

Форми організації естетичного виховання студентів різні і різноманітні. Ми зупинимось на тих формах естетичного виховання, які найбільш ефективно використовуються і можуть використовуватися в навчально-виховному процесі багатьох вузів нашої країни.

Естетична освіта – одна із форм організації роботи з формування естетичних поглядів, отримання історичних і теоретичних знань про естетичне освоєння людиною навколишньої дійсності, естетичного виховання та самовиховання. Курс основ естетики в вузі дає можливість поліпшити якість естетичного виховання студентів, підводить до розуміння складності естетичних явищ, застерігає від поверхневих, незрілих суджень.

Дозвілля студентів є важливою формою естетичного виховання і визначається як частина вільного часу, яка залишається від навчання, творчості, громадської роботи та йде на естетичне і фізичний розвиток особистості, на відпочинок. Навчальний процес в сучасному вузі вимагає від студента інтенсивної напруги його інтелектуальних сил, внаслідок чого студенту необхідна велика емоційна розрядка. А для того щоб дозвілля міг служити стимулом активізації емоцій студентів, він повинен бути максимально естетизований [2].

Плідними формами естетичного виховання майбутніх вчителів є також різні заходи, що проводяться в рамках виховної роботи у вузі: походи в театр, картинні галереї, що супроводжуються зустрічами з поетами, письменниками, драматургами, композиторами, з провідними акторами театру, кіно, дискусіями, обговореннями того чи іншого спектаклю, кінофільму.

Естетичне виховання студента повинно здійснюватися як в процесі навчання, так і у ході поза аудиторської роботи. Перш, естетичне виховання відбувається на заняттях з предметів гуманітарного і художнього циклів. Індивідуальні здібності до різних видів естетичної діяльності може

розвиватися в гуртках, творчих колективах, театральних студіях, роботу яких необхідно організувати при кожному закладі вищої освіти.

Література

1. Антонова Н. О. Професійно важливі якості та адаптація до професії психолога / Н.О. Антонова // Вісник Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Психологія. – Х., 2004. – Вип. 13. – Ч. 1. – С. 13–25.
2. Климов Е.А. Психология профессионала / Е.А. Климов – М.: ИПП, 1996. – 397с.
3. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: практикум / Я.В. Крушельницька – К.: КНЕУ, 2014. – 351с.
4. Пидкасистый П.И., Портнов М.Л. Искусство преподавания. - М., 1999. -212 с.
5. Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, перспективи розвитку: збірник наукових праць / за ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 560 с.

Половко А.В.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії і ППП

Філіпенко Л.В.

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

В останні тридцять років жінки та чоловіки, в багатьох країнах світу, активно почали вимагати змін, стосовно їх соціальних ролей у суспільстві зокрема в економічних, політичних та освітніх сферах. Всім відомо, що довгий період Україна прагне стати повноправним членом європейської спільноти, але для цього потрібно не лише розвинути економіку на рівні з країнами Європи, але й приділяти увагу духовній та соціально-політичній культурі населення. Насамперед, потрібні суттєві зміни в гендерній свідомості та гендерних відносинах громадян. Переосмислення традиційних стереотипів